

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده مجازی

بسمه تعالی

شیوه نامه نظام جامع ارزشیابی دوره های آموزشی دانشکده مجازی

مقدمه

توسعه یادگیری الکترونیکی و فراهم کردن موقعیت های یادگیری الکترونیکی، یکی از حوزه هایی است که سریع ترین روند رشد را در دنیای آموزش تجربه کرده است. در عین حال همانند کلیه فعالیت های آموزشی، استفاده از ساز و کار ارزشیابی، جز لاینفک برنامه ریزی به منظور ارتقای آموزش است. دانشکده مجازی دانشگاه علوم پزشکی تهران در راستای اهداف و رسالت خود و همگام با "نقشه جامع علمی دانشگاه" و مبتنی بر "آیین نامه نظام جامع ارزشیابی دوره های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران"، اقدام به تهیه این شیوه نامه نموده است.

ساختار و تشکیلات ارزشیابی دوره

۱- تعریف دوره

دوره در دانشکده مجازی به سه نوع کلی ارائه می شود:

۱-۱) دوره منجر به مدرک: این دوره ها منجر به مدرک تحصیلی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی شده و بر اساس آیین نامه "دوره های آموزش از راه دور در دانشگاه های علوم پزشکی کشور" مصوب ۹۱/۸/۱ شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت، اجرا شده و به صورت ترمی ارائه می شوند.

۱-۲) دوره کوتاه مدت: این دوره ها به صورت پودمانی برگزار و منجر به ارائه گواهینامه (Certificate) می شود.

۱-۳) دوره کمک آموزشی الکترونیکی: این دوره ها بر اساس برنامه ۴ساله حوزه آموزش دانشگاه و ادغام ۲۵٪ یادگیری الکترونیکی در برنامه های تحصیلات تکمیلی حضوری دانشگاه، و به منظور ارتقای کیفیت آموزش برنامه های حضوری در کلیه دروس حضوری دانشکده های تابعه دانشگاه ارائه می شود. منظور از

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده مجازی

دوره در این بخش، هر درسی است که از ابزارهای آموزش مجازی دانشکده مجازی به عنوان کمک آموزشی در آن استفاده شده باشد.

۲- ساختار و تشکیلات مدیریتی ارزشیابی دوره: دفتر ارزشیابی

الف) جایگاه سازمانی دفتر ارزشیابی و ارتباط آن با دفتر توسعه دانشکده با توجه به نوپا و درحال توسعه بودن و همچنین رسالت و اهداف دفتر توسعه آموزش در دانشکده مجازی، در حال حاضر در این دانشکده وظایف دفتر ارزشیابی را دفتر توسعه آموزش به عهده دارد. استقرار دفتر جداگانه ارزشیابی با پیشنهاد معاون آموزشی دانشکده و تصویب شورای آموزشی دانشکده انجام می شود.

ب) کمیته علمی: وظایف این کمیته شامل طراحی و تدوین پروتکل ارزشیابی از جمله تدوین سؤالات و اهداف، طراحی و تهیه ابزارهای روا و پایا، نظارت بر حسن اجرای ارزشیابی، تفسیر نتایج، تصمیم‌گیری در مورد نحوه انتشار نتایج، پیگیری ارائه بازخورد و استفاده از نتایج ارزشیابی می‌گردد.

اعضای کمیته علمی به شرح زیر می‌باشند:

۱- معاون آموزشی دانشکده (رئیس کمیته)

۲- مدیر دفتر توسعه آموزش دانشکده (دبیر کمیته)

۳- مدیر دفتر گسترش برنامه‌ها

۴- معاون پژوهشی-فناوری دانشکده

۵- مدیران گروه‌های آموزشی دانشکده

۶- دو نفر از اعضای هیأت علمی به انتخاب معاون آموزشی دانشکده

ج) کمیته اجرایی: وظایف این کمیته شامل کلیه امور اجرایی از جمله توزیع و جمع‌آوری فرم‌ها، امور اجرایی مستند سازی یافته‌ها و امور اجرایی مرتبط با انتشار یافته‌ها و ارائه فیدبک را شامل می‌شود.

اعضای کمیته اجرایی به شرح زیر می‌باشند:

۱- مدیر دفتر توسعه دانشکده (رئیس کمیته)

۲- رئیس اداره آموزش

۳- کارشناس ارزشیابی دفتر توسعه آموزش

۴- دو نفر از کارشناسان اداره آموزش به پیشنهاد رئیس اداره آموزش و تأیید مدیر دفتر توسعه آموزش

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده مجازی

۳- طراحی و اجرای ارزشیابی

الف) الزامات

در ارزیابی این دوره‌ها متناسب با موضوع ارزشیابی، استانداردهای کشوری و دانشگاهی زیر مد نظر می‌باشد:
- برنامه آموزشی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

- آیین نامه دوره های آموزش از راه دور در دانشگاه های علوم پزشکی کشور
- آیین نامه نظام جامع ارزشیابی دوره های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران
- نقشه جامع علمی دانشگاه
- آیین نامه ها و مصوبات مرتبط دانشکده

ب) کاربردها

کاربردها به تفکیک هر سه نوع دوره آموزشی در جداول ۱ تا ۳ آمده است.

ج) روش های گردآوری اطلاعات

اطلاعات به تناسب موضوع با روش های کمی و کیفی گردآوری می شود که به تفکیک برای هر سه نوع دوره آموزشی در جداول ۱ تا ۳ آمده است.

د) منابع گردآوری اطلاعات

منابع گرد آوری اطلاعات به تناسب موضوع شامل دانشجویان، اعضای هیات علمی و مدرسین، معاون آموزشی دانشکده، مدیر گروه، مدیر دفتر گسترش برنامه های دانشکده، کارشناسان فنی مرتبط و کارمندان اداره آموزش می باشد که به تفکیک هر سه نوع دوره آموزشی در جداول ۱ تا ۳ آمده است.

ه) زمان بندی

ارزشیابی به تناسب موضوع، قبل از شروع دوره، حین دوره و بعد از اتمام دوره انجام می شود که به تفکیک هر سه نوع دوره آموزشی در جداول ۱ تا ۳ آمده است.

و) ابزارهای مورد استفاده و بررسی روایی و پایایی آن

به تناسب موضوع، ابزارهای مختلفی از جمله پرسشنامه، چک لیست، مصاحبه و گزارشات نرم افزاری (توصیفی و کمی) مورد استفاده قرار می گیرد (بر اساس جداول ۱ تا ۳) که به تناسب ابزار، روایی و پایایی (بر اساس روش های

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده مجازی

علمی و مستند موجود) بررسی می‌شود. پرسشنامه‌ها به شکل الکترونیکی در اختیار مخاطبان قرار گرفته و تکمیل می‌شوند.

۴- استفاده و انتشار نتایج ارزشیابی

نتایج به شکل‌های زیر تنظیم و به صورت محرمانه انتشار می‌یابد:

۱. گزارش کلی از روند ارزشیابی برای مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه
۲. گزارش کلی و خلاصه از دوره‌های کمک آموزشی در دانشکده‌ها برای معاون آموزشی دانشگاه
۳. گزارش کامل از دوره‌های کمک آموزشی در دانشکده‌ها برای معاون آموزشی دانشکده مربوطه
۴. گزارش کامل از عملکرد مدرسان دوره‌های منجر به مدرک برای مدرسان هر درس، مدیر گروه، معاونین آموزشی دانشکده مجازی و دانشکده همکار رشته و مدیر دفتر گسترش برنامه‌ها دانشکده مجازی
۵. گزارش کلی و خلاصه از روند و نتایج ارزشیابی در تمام ابعاد برای رئیس دانشکده مجازی
۶. گزارش کامل از روند و نتایج ارزشیابی در تمام ابعاد برای معاون آموزشی دانشکده مجازی و مدیر دفتر گسترش برنامه‌ها
۷. گزارش کامل از نتایج ارزشیابی نرم افزارها و محتواهای الکترونیکی برای معاون پژوهشی-فناوری دانشکده مجازی
۸. خلاصه‌ای از روند ارزشیابی و نتیجه کلی و مرتبط برای اطلاع رسانی به دانشجویان در دوره‌های منجر به مدرک و کوتاه مدت عقد قرارداد مجدد با مدرس در ترم‌های آتی منوط به کسب حداقل نمره قابل قبول (با تصویب شورای آموزشی دانشکده) در ارزشیابی است.

۵- رعایت اصول اخلاقی

- به مدرسین قبل از عقد قرارداد نسبت به نحوه ارزشیابی و منوط بودن عقد قرارداد به نتایج ارزشیابی، اطلاع‌رسانی می‌شود.
- در گردآوری داده‌ها و انتشار آن محرمانه بودن و حقوق افراد رعایت می‌شود.
- اصل صداقت در جمع‌آوری داده‌ها و انتشار نتایج حاصل از ارزشیابی رعایت می‌شود.
- در استفاده از ابزارهای ارزشیابی مالکیت فکری و حقوق معنوی رعایت می‌شود.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده مجازی

این شیوه‌نامه در جلسه مورخ ۹۳/۲/۱۳ شورای آموزشی دانشگاه در ۵ بند تصویب شده است و پس از ابلاغ لازم الاجراست.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده مجازی

جدول ۱. طرح ارزشیابی دوره‌های منجر به مدرک مجازی

حیطه	ابعاد مورد بررسی	ابزار	زمان و فواصل	کاربرد	استفاده
کمیت فعالیت مدرسان	دفعات ورود به قسمت‌های مختلف سامانه و تعداد تعاملات	گزارش نرم‌افزاری تحت excel	در دو نوبت: نیمه هر ترم پایان هر ترم	ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	- بازخورد به استاد، مدیر گروه، معاونین آموزشی دانشکده مجازی و دانشکده همکار رشته برای اصلاح در صورت نیاز - تصمیم‌گیری برای ادامه عقد قرارداد با مدرس در ترم‌های آتی
کیفیت فعالیت مدرسان	طرح درس	چک لیست	قبل از ترم	ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	- بازخورد به استاد، مدیر گروه، معاونین آموزشی دانشکده مجازی و دانشکده همکار رشته برای اصلاح در صورت نیاز - تصمیم‌گیری برای عقد قرارداد با مدرس
	همکاران peer review of teaching	جلسات بحث گروهی	نیمه ترم		
	نظرات دانشجویان	پرسشنامه	بلوک حضوری پایان ترم		
	نظر مدیر گروه	پرسشنامه	پایان ترم		
	آزمون‌های نهایی	چک لیست؛ تحلیل آزمون	بعد از برگزاری آزمون		
کیفیت خودارزیابی	تفکر نقادانه، خودکارآمدی، خودتنظیمی	پرسشنامه استاندارد	ابتدا و انتهای دوره	ارزشیابی فرآیند	- بازخورد به استاد، مدیر گروه، خودارزیابی
		پرسشنامه	بلوک حضوری پایان ترم		

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده مجازی

حیطه	ابعاد مورد بررسی	ابزار	زمان و فواصل	کاربرد	استفاده
یادگیری دانشجویان	پیشرفت تحصیلی	نمرات و تغییر معدل در طول تحصیل و دوره های مختلف ورودی	بعد از اعلام نمرات هر ترم	ارزشیابی پیامد	معاونین آموزشی دانشکده مجازی و دانشکده همکار رشته برای اصلاح در صورت نیاز - تصمیم گیری برای ادامه عقد قرارداد با مدرس در ترم های آتی
	نظرات دانش آموختگان	پرسشنامه	هنگام دانش آموختگی		
وضعیت خدمات آموزشی	نظرات دانشجویان نظر مدیر گروه نظرات کارشناسان آموزش	پرسشنامه	پایان هر سال تحصیلی	ارزشیابی درونداد ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	- تعیین منابع مورد نیاز - بازخورد به معاون آموزشی، مسئول اداره آموزش و کارمندان اداره آموزش دانشکده مجازی برای اصلاح در صورت نیاز
وضعیت محیط آموزشی	نظرات دانشجویان نظرات مدرسان	پرسشنامه	پایان دوره	ارزشیابی درونداد ارزشیابی فرآیند	- بازخورد به استاد، مدیر گروه، معاونین آموزشی دانشکده مجازی و دانشکده همکار رشته برای اصلاح در صورت نیاز
کیفیت سامانه آموزشی (نماد مجازی)	نظرات دانشجویان نظرات مدرسان نظر مدیر گروه نظرات کارشناسان آموزش و فنی	پرسشنامه	پایان هر سال تحصیلی	ارزشیابی درونداد ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	بازخورد به معاون فناوری دانشکده مجازی برای اصلاح در صورت نیاز

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده مجازی

حیطه	ابعاد مورد بررسی	ابزار	زمان و فواصل	کاربرد	استفاده
کیفیت محتوای الکترونیکی	نظرات مدرسان در مورد ابعاد آموزشی و زیبا شناختی نظرات دانشجویان در مورد ابعاد آموزشی و زیبا شناختی نظرات کارشناسان فنی در مورد ابعاد فنی	پرسشنامه	بعد از تولید بعد از ارائه از طریق نرم افزار	نیازسنجی ارزشیابی درونداد ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	بازخورد به معاون فناوری دانشکده مجازی برای اصلاح در صورت نیاز
وضعیت دانش آموختگان	میزان قبولی مقاطع بالاتر اشتغال/ به کارگیری آموخته ها	پرسشنامه	فواصل ۲ ساله	ارزشیابی پیامد	بازخورد به مدیر گروه، معاونین آموزشی دانشکده مجازی و دانشکده همکار رشته برای اصلاح در صورت نیاز
کیفیت برنامه درسی (در مورد رشته های مختص دانشکده مجازی)	نظرات مدرسان نظر مدیر گروه نظرات دانشجویان نظرات صاحب نظران	جلسات بحث گروهی	فواصل ۲ ساله	نیازسنجی ارزشیابی درونداد	متناسب با مورد، بازخورد به شورای آموزشی دانشگاه، شورای گسترش و شورای عالی برنامه ریزی وزارتخانه برای بازبینی برنامه

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده مجازی

جدول ۲. طرح ارزشیابی دوره‌های کوتاه مدت مجازی

حیطه	ابعاد مورد بررسی	ابزار	زمان و فواصل	کاربرد	استفاده
کمیت فعالیت مدرسان	دفعات ورود به قسمت‌های مختلف سامانه و تعداد تعاملات	گزارش نرم‌افزاری تحت excell	نیمه دوم هر پودمان	ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	- بازخورد به استاد، دبیر برنامه، معاون آموزشی دانشکده مجازی و سازمان همکار دوره برای اصلاح در صورت نیاز - تصمیم‌گیری برای ادامه عقد قرارداد با مدرس در پودمان‌های آتی
کیفیت فعالیت مدرسان	طرح درس	چک لیست	قبل از شروع پودمان	ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	- بازخورد به استاد، دبیر برنامه، معاون آموزشی دانشکده مجازی و سازمان همکار دوره برای اصلاح در صورت نیاز - تصمیم‌گیری برای ادامه عقد قرارداد با مدرس در پودمان‌های آتی
	نظرات شرکت‌کنندگان	پرسشنامه	بلوک حضوری پایان پودمان		
کیفیت یادگیری شرکت‌کنندگان	نظرات دانش‌آموختگان	پرسشنامه	پایان دوره	ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	بازخورد به استاد، دبیر برنامه، معاون آموزشی دانشکده مجازی و سازمان همکار دوره برای اصلاح در صورت نیاز
وضعیت دانش‌آموختگان	اشتغال/ به کارگیری آموخته‌ها	پرسشنامه	۶ ماه بعد از پایان دوره	ارزشیابی پیامد	بازخورد به استاد، دبیر برنامه، معاون آموزشی دانشکده مجازی و سازمان همکار دوره برای اصلاح در صورت نیاز

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده مجازی

استفاده	کاربرد	زمان و فواصل	ابزار	ابعاد مورد بررسی	حیطه
بازخورد به معاون فناوری دانشکده مجازی برای اصلاح در صورت نیاز	ارزشیابی درونداد ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	نیمه دوره	پرسشنامه	نظرات شرکت کنندگان نظرات مدرسان	کیفیت سامانه آموزشی (نماد مجازی)
بازخورد به معاون فناوری دانشکده مجازی برای اصلاح در صورت نیاز	نیازسنجی ارزشیابی درونداد ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	بعد از تولید بعد از ارائه از طریق نرم افزار	پرسشنامه	نظرات مدرسان در مورد ابعاد آموزشی و زیبا شناختی نظرات شرکت کنندگان در مورد ابعاد آموزشی و زیبا شناختی نظر کارشناسان فنی در مورد ابعاد فنی	کیفیت محتوای الکترونیکی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده مجازی

جدول ۳. طرح ارزشیابی دوره‌های کمک آموزشی مجازی*

حیطه	ابعاد مورد بررسی	ابزار	زمان و فواصل	کاربرد	استفاده
کمیت فعالیت مدرسین	دفعات ورود به قسمت‌های مختلف سامانه و تعداد تعاملات	گزارش نرم‌افزاری تحت excell	نیمه دوم هر ترم	ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	بازخورد به معاون آموزشی دانشگاه، معاونین آموزشی دانشکده مجازی و دانشکده مسئول رشته برای اصلاح در صورت نیاز
کیفیت سامانه آموزشی (نماد مجازی)	نظرات دانشجویان نظرات مدرسین	پرسشنامه	پایان هر سال تحصیلی	ارزشیابی درونداد ارزشیابی فرآیند ارزشیابی پیامد	بازخورد به معاون فناوری دانشکده مجازی برای اصلاح در صورت نیاز

* در دوره‌های کمک آموزشی، از آنجا که ارزیابی کیفیت آموزشی هر مدرس، حیطه اختصاصی دانشکده تابعه است؛ دانشکده مجازی صرفاً ارزشیابی کمی از فعالیتهای هر مدرس در پایان ترم و ارزشیابی سامانه نماد مجازی را انجام می‌دهد.